

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ДОЦ. Д-Р МИГЛЕНА ДИМИТРОВА АНГЕЛОВА

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

(ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.7. АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ, НАУЧНА
СПЕЦИАЛНОСТ: СОЦИАЛНО УПРАВЛЕНИЕ)

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА „ИНСТРУМЕНТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНИ КОНФЛИКТИ ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ”,
РАЗРАБОТЕН ОТ **ГЕОРГИ ЦАНКОВ** ВЪВ ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ
ХРАБЪР”, ФАКУЛТЕТ „МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА И АДМИНИСТРАЦИЯ”, КАТЕДРА
„АДМИНИСТРАЦИЯ, УПРАВЛЕНИЕ И ПОЛИТИЧЕСКИ НАУКИ”

ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН

„ДОКТОР”

ПО НАУЧНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.7. „АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ”

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ИЗВЪН СФЕРАТА НА
МАТЕРИАЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО“

1. Информация за дисертанта

Дисертантът има богат професионален опит, свързан с управлението на големи бизнес организации с повече от 150 работници. От 1995 г. досега заема ръководни позиции в различни предприятия, основно свързани с хранителната индустрия и търговията с хранителни стоки. Същевременно следва да се отбележи, че дисертантът има опит в местното самоуправление, тъй като е бил неколккратно общински съветник и председател на общински съвет.

Дисертантът е зачислен в катедра „Администрация, управление и политически науки” на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, където е разработвал дисертационния труд на самостоятелна подготовка. Той полага успешно всичките си изпити от кандидатския минимум и представя за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Администрация, управление и политически науки” на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, съгласно чл.39 от ППЗРАСРБ. На заседание на гореспоменатата катедра дисертационният труд е приет за представяне пред научно жури.

2. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Дисертационният труд третира проблематика, свързана с възможностите и инструментите, посредством които могат да бъдат управлявани по административен начин конфликти, появили се при предоставяне на публични услуги.

Обект на проучване в дисертационния труд са административните аспекти на предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки в България. Предмет на изследването е административният характер на възникващите конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки.

Основна цел на дисертационния труд е на базата на проведено проучване и анализ на противоречията и конфликтните предпоставки с административен характер при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки да се предложат подходящи инструменти и концептуален модел за управление и превенция на възникващите административни конфликти.

Понастоящем този разглеждан научен проблем е особено актуален имайки предвид, че обществените поръчки се явяват основният инструмент на публичната администрация да разходва публични средства. В това отношение те могат да бъдат възприети и като основната пресечна точка между публичните интереси от страна на администрацията и търговските интереси от страна на бизнеса. Не е случаен фактът, че през годините Законът за обществените поръчки и Правилникът за неговото прилагане са едни от най-често променяните норми и с най-голяма обществена значимост.

Настоящото изследване задълбочава познанията във връзка с управлението на конфликтите при обществените поръчки. Постигнатите резултати и изводи могат да послужат в практиката на различни институции от публичната администрация, както и бъдеща основа за сходни изследвания.

Отчитайки всичко казано дотук, както и значението за обществените поръчки за цялостната ефективност на публичната администрация, включително и по отношение на управлението на конфликти, може да се

определи, че така дефинираната проблематика е изключително актуална и значима за науката и управленската практика.

3. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем от 228 страници, като следва класическа структура от увод, три глави, заключение, използвана литература и приложения. Основният текст на дисертацията обхваща 197 страници, като в тях се съдържат 11 таблици, 3 фигури и 7 диаграми.

Списъкът на използваните литературни източници съдържа 136 заглавия на български, руски и английски езици. Основното позоваване е на научни източници като монографии, студии, статии и книги, но също така има цитирани множество нормативни и други документи.

В увода на изследването се обосновава актуалността и значимостта на темата на разработката. Определя се обектът и предметът на изследване. Очертават се ограниченията на изследването. Дефинира се целта, подцелите и задачите на изследването. Представя се приложената методология и информационната база, на която е основано изследването.

Идентифицирани са изследователските проблеми. Лансира се изследователската теза. Основната теза, която защитава дисертационният труд е, че възникващите административни конфликти при подготовката, организирането и възлагането на обществени поръчки имат комплексен характер и са резултат от слабости и допускани грешки, недобра координация, недостатъчен административен и експертен капацитет, чести промени в нормативната база, както и от повишаващите се изисквания на гражданите за публичност и прозрачност на процедурите.

Дефинирани са целта и задачите, които следва да бъдат изпълнени в рамките на изследването. Съобразно с фокусиране върху получаване на конкретни приложими резултати, правилно са подбрани ограниченията на изследването.

В Глава 1, „Проучване на теоретичната дискусия посветена на конфликтологичната природа на публичната сфера при предоставянето на публични услуги” е направен обзор на основните научни гледни точки относно генезиса на конфликта при предоставянето на публични услуги. В тази връзка са представени подробно съдържателните и нормативните характеристики на предоставяните публични услуги при реализирането на обществени поръчки в контекста на конфликтологията. Дисертантът същевременно изследва и административните аспекти на възникващите конфликти при подготовката, обявяването и възлагането на обществени поръчки. Подробно са разгледани дисонансите, свързани с капацитета от една страна на публичния сектор, а от друга страна – на приложимото законодателство в сферата на възлагането на обществени поръчки. От анализа на дискуссионната рамка са изведени релевантни резултати и изводи, необходими за целите на изследването.

В Глава 2: „Методология за анализ и оценка на конфликтните потенциали при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки” е разработена методологичната рамка на изследването. В нея е представен също така подробен анализ на конфликтните потенциали на средата и е предложена методика и алгоритъм за проучване на конфликтните предпоставки с административен характер при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки. Идентифицирани са ключовите фактори и бариери за успешно управление на възникващите административни конфликти. Очертани са алтернативи за повишаване на административния капацитет и изграждане на потенциал за управление на административни конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки.

В тази глава са представени и резултатите от авторово изследване, проведено в периода май-октомври 2022 г. сред общо 397 лица, сред които административни служители от големи и малки общини, както и представители на бизнеса в тези общини.

В Глава 3: „Концептуална визия за управление на административни конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки”

са разработени и представени приложните аспекти на изследването. В нея са анализирани научно-приложните методи и инструменти за управление на възникващите административни конфликти в хода на подготовката, обявяването и възлагането на обществени поръчки. Трета глава е посветена на резултатите от проучването, на база на които са предложени научно-приложни методи и инструменти за управление на административните конфликти, представени са възможностите на контрола за регулирането им и е предложен концептуален модел за управление на административни конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки.

В заключението на изследването са обобщени основните резултати на дисертацията и се очертават насоките за нейното надграждане.

4. Методиката на изследването

Дисертантът Георги Цанков демонстрира умел подбор на изследователските инструменти, необходими за изпълнение на основната цел и задачите на дисертационния труд, като ги е приложил с внимание и прецизност. Използваните в изследването методи са общоприети научни методи за провеждане на изследвания като например регистрация, наблюдение, анкета, интервю, изучаване на документи (традиционен анализ), контент-анализ, провеждане на тест и др. Основни в тази връзка са анализът на национални и чуждестранни източници и собственото емпирично проучване с респонденти.

5. Оценка на научните и научно-приложни приноси

След цялостното ми задълбочено запознаване с дисертацията и автореферата на кандидата, бих могла да направя аргументиран извод, че в представения за защита дисертационен труд се съдържат научно-приложни и приложни резултати, които се отнасят до принос в развитието на концепциите за управление на конфликти при предоставяне на публични услуги, в частност при подготовката и възлагането на обществени поръчки.

Приемам по същество претендираните в дисертацията приноси, като реално постигнати, като съм ги групирала, както следва:

Постигнати са следните научно-приложни приноси:

1) На основа на изследване на различните характеристики и възможностите за появата на конфликти при подготовката, обявяването и възлагането на обществени поръчки, е създадена методологична рамка за управление на административни конфликти при възлагане на обществени поръчки.

2) Изведени са конфликтни потенциали и специфични причини, предизвикващи административни конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки.

3) Аргументирана е необходимостта от търсене на законови възможности за облекчаване и диференциране на първоначалните изисквания по процедурите за предоставяне на публични услуги, чрез обществени поръчки, което е предпоставка за успешно управление на конфликти с административен характер и постигане на баланс между възложител-изпълнител чрез възпиране на по-силната страна да упражнява превъзходството си.

Дисертацията има и следните приложни приноси:

1) Предложен е комплексен инструментариум за изследване и оценка на дисонансите на административния и експертен капацитет и на конфликтните потенциали на административните структури.

2) Обоснован е алгоритъм за избор на алтернативни методи при управлението на административни конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки.

3) Разработен е Концептуален модел за управление на административни конфликти при предоставянето на публични услуги чрез обществени поръчки.

Научно-приложните и приложните резултати намират своето пряко приложно поле в действията на публични институции от различни нива на администрация в България.

В резултат целта и задачите на дисертационния труд са изпълнени, като са получени научно-приложни и приложни резултати, които се отнасят до

принос при обогатяване на съществуващи знания при управлението на конфликти при подготовката, обявяването и възлагането на обществени поръчки от различни институции на публичната администрация.

6. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът Георги Цанков е автор на четири броя публикации, свързани с тематиката на изследването. Три от публикациите са самостоятелни, а една е в съавторство с неговия научен ръководител. В публикациите се анализират различни моменти от изследваната в дисертацията тема. Стилът и начинът на представяне и аргументиране на авторските тези е идентичен във всички представени публикации. В този смисъл би могло да се направи обоснованото заключение, че дисертантът е автор на всички представени публикации.

7. Оценка на автореферата

Налице е съответствие между представения реферат и рецензираната дисертация. От автореферата може да се придобие ясна представа за дисертационния труд, включително неговите структурни основни елементи.

8. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд, разработен от докторант Георги Цанков позволява да се представи неговата много добра теоретична и практическа подготовка по изследваната тематика. Всичко казано дотук ми дава основание да отправя конкретни препоръки, с цел задълбочаване на постигнатото досега и бъдещото научно израстване на докторанта:

1) Според мен в литературния обзор докторантът би могъл да включи повече български изследователи, които са работили по различни аспекти, свързани с усъвършенстването и подобряването на ефективността, прозрачността и борбата с корупцията при подготовката, обявяването и възлагането на обществени поръчки.

2) Препоръчвам на докторанта, изследвайки подобен актуален проблем, да проучи практиките и на нашите европейски партньори и методите, които те

използват за преодоляване и управление на конфликтите при осъществяването на тръжни процедури, включително и на ниво „Европейски съюз“.

3) С оглед по-широкото разпространение на научните тези на дисертанта е препоръчително надграждането на изследването именно с включването на допълнителни европейски практики за управление на конфликти при осъществяването на обществени поръчки.

4) С работата върху европейски и/или чуждестранен съпоставителен анализ при управлението на конфликти в рамките на обществените поръчки, дисертантът ще има повече възможности за публикуване на резултатите от изследването, включително и в световни научни бази данни като Web of Science и Scopus.

Дисертационният труд представлява цялостно завършено научно изследване. Същевременно се наблюдават ограничен брой технически и стилистични грешки и неточности, които не водят до намаляване на качеството на разработката, но и не допринасят за по-доброто му разбиране.

Посочените бележки и препоръки в никакъв случай не намаляват качествата на представеното за рецензиране изследване. Дисертацията е добре структуриран и задълбочен научен труд.

9. Заключение

Дисертационният труд на тема: „Инструменти за управление на административни конфликти при предоставяне на публични услуги” с автор докторант Георги Цанков, е разработен съобразно нормативните национални изискванията за придобиване на образователната и научната степен “Доктор”, както и е в съответствие с вътрешните правила във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”. Дисертационният труд съдържа научно-приложни и приложни приноси, допринасящи развитието на концепциите за управление на конфликтите при подготовката и изпълнението на обществени поръчки.

На основата на всичко казано дотук, както и на представените от дисертанта материали по процедурата, давам своята положителна оценка, като предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “ДОКТОР” по докторска програма „Организация и управление извън материалното производство”, професионално направление 3.7. „Администрация и управление” на докторант Георги Цанков.

12 август 2023 г.
София

Подпис: .....
(доц. д-р Миглена Ангелова)